

Образложење

I Уставни основ

Одредбом члана 97. став 1. тачка 6. Устава Републике Србије, Република уређује, поред осталог, правни положај привредних субјеката, систем обављања појединих привредних и других делатности, систем у области економских односа са иностранством, јединствено тржиште, планирања, систем у области економских односа са иностранством, систем заштите и унапређења животне средине, као и систем јавних служби. Сагласно тачки 12. истог члана, Република уређује основне развој Републике Србије, организацију и коришћење простора и научно технолошки развој.

II Разлози за доношење Закона

Тренутно је на снази Закон о цевоводном транспорту гасовитих и течних угљоводоника («Службени лист СРЈ» бр.29/97), који је до ступања на снагу Уставне повеље Државне заједнице Србије и Црне Горе био у надлежности СРЈ. Овај Закон је доношењем Закона о министарствима ("Сл. гласник РС" бр. 35/2003) пренет у надлежност Републике Србије, односно њеног ресорног министарства. Закон о цевоводном транспорту гасовитих и течних угљоводоника је пропис неопходан у циљу регулисања безбедног коришћења, одржавања и изградње гасовода у техничком смислу. Наведени закон треба да буде правни основ за доношење подзаконских аката којима ће се у потпуности регулисати област сигурности изградње и безбедности коришћења гасовода. Такође, овај закон је било неопходно термилошки ускладити са Законом о енергетици («Службени гласник РС» број 84/04), који је донет у августу 2004. године, односно са терминологијом Европске Уније у овој области.

Наведеним прописима би се уредила и област унутрашњих гасних инсталација и утврдила би се обавеза доношења општег акта предузећа којим ће уредити поступак и начин коришћења гасовода. Закон о енергетици утврђује обавезу доношења правила рада предузећа за транспорт, односно дистрибуцију природног гаса, али коришћење гасовода није изричито утврђено као предмет ових правила рада, тако да би ту нејасноћу могли разрешити прописима описаним у овој тачки.

Даном ступања на снагу Закона о енергетици Републике Србије престао је да важи Закон о транспорту, дистрибуцији, коришћењу природног гаса («Службени гласник РС», бр. 66/91, 53/93, 67/93, 48/94 и 12/96), услед чега су поједина питања која су била регулисана овим законом остала без правне регулативе.

Поред горе наведених разлога, несумњиво најважнији разлог за доношење овог закона је потреба да се изврши и неопходно усаглашавање нашег законодавства у области енергетике са прописима Европске уније који се односе на сектор енергетике, што је овим законом и извршено. Усклађивање домаћих прописа који регулишу правне односе у сектору енергетике са прописима Европске уније, а такође и са актима који се односе на регионално тржиште, извршено је са циљем да се обезбеде неопходни услови повезивања енергетских субјеката у региону, њихов равноправан положај на тржишту енергије, приближно исти

степен заштите купаца енергије и други услови којима се обезбеђује постепено отварање тржишта енергије. На тај начин се и за енергетске субјекте који послују на територији Републике стварају услови пословања који су, како у техничком, технолошком, тако и у организационом смислу неопходни, да би се несметано одвијали процеси регионалне интеграције у преносу, транспорту и трговини енергијом и стварали услови за укључивање у европске економске токове.

Ради јаснијег сагледавања интенција закона у делу којим се врши усклађивање нашег законодавства са прописима Европске уније и прихваћеним принципима о успостављању регионалног тржишта енергије, указује се, на прописе који се односе на област гасне привреде и нафтне привреде: Европска Енергетска повеља, чији је циљ успостављање правног оквира за унапређење регионалне сарадње на подручју енергетике, засноване на допуњавању и узајамној користи, а што се огледа кроз законско решавање питања тржишта енергије, тржишне конкуренције, транзита енергије уз слободан приступ преносним-транспортним системима, слободан приступ енергетским технологијама и тржишту капитала, заштите инвестиција, суверенитета над енергетским добрима, заштите животне средине, законске регулативе и начина решавања спорова; Директива Савета број 91/296/ЕЕЦ од 31. маја 1991. године за транзит природног гаса мрежама; Директива Европског Парламента и Савета број 2003/55 од 26. јуна 2003. године о заједничким правилима за интерно тржиште природног гаса којом се укида Директива 98/30/ЕЦ од 22. јуна 1998. године; Уговор о енергетској заједници југоисточне Европе и његовом укључивању у интерно енергетско тржиште Европске уније. За област нафте и деривате нафте примењена су начела INOGATE-a (Оквирни споразум о институционалним основама за успостављање међудржавних система за транспорт нафте и гаса), који је Југославија ратификовала 2001. године.

III Образложење основних правних института и појединачних решења

Закон је подељен на јасно издвојене одељке који уређују сродна питања и односе.

У Уводним одредбама одређује се ближа садржина закона: услови за безбедан и несметан цевоводни транспорт гасовитих и течних угљоводоника и дистрибуцију гасовитих угљоводоника, пројектовање и изградња, одржавање и коришћење цевовода и унутрашњих гасних инсталација.

Чланом 2. објашњени су појмови и изрази који се употребљавају у овом закону, ради лакшег разумевања појединачних одредаба.

Члановима 3.-6. прописано је да се цевоводи пројектују и граде, у коридору утврђеном просторним планом, на траси за коју се утврди да се у погледу природних и радом створених услова и применом прописа обезбеђује безбедност цевовода и сигурност живота и здравља људи, животне средине и материјалних добара. Избор трасе цевовода, локација и начин изградње објеката који су саставни

делови цевовода; избор материјала, опреме и уређаја; радни параметри цевовода; начин мерења количина гасовитих и течних угљоводоника; регулација притиска и мере сигурности од прекорачења дозвољеног радног притиска; обележавање трасе цевовода; заштитни појас цевовода, насељених зграда, објеката и инфраструктурних објеката; радни појас, зоне опасности; и заштита од корозије цевовода, уређује се на прописан начин. У циљу остваривања безбедног и несметаног преноса информација које се односе на њихово коришћење и одржавање цевоводни системи морају, бити опремљени системом за даљински надзор и управљање и системом веза, на прописан начин. Пројектовање, уградња и одржавање опреме и инсталација врши се на прописан начин.

Чланом 7. утврђено је да се природни гас, течни нафтни гас и биогас за прописане видове потрошње морају одорисати на начин који ће бити утврђен подзаконским актом.

Члановима 8.-9. прописано је да се испитивање у току изградње, а пре пуштања у рад, као и пуштање у рад цевовода врши на прописан начин и у складу са законом, техничким и другим прописима.

Члановима 10.-14. прописано је коришћење и руковање цевоводима, као и њихово одржавање у току рада, ремонта и ванредних догађаја. Енергетски субјект који обавља делатност транспорта односно дистрибуције цевоводима, дужан је да води евиденцију о транспортованим и дистрибуираним количинама гасовитих и течних угљоводоника и да податке из те евиденције доставља министарству надлежном за послове енергетике на прописан начин и у прописаном року.

Члановима 15.-16. прописана је стручна оспособљеност за обављање послова техничког руковођења, руковања и одржавања нафтовода и унутрашњих гасних инсталација, а која се проверава се полагањем стручног испита пред комисијом коју образује Министар, односно старешина надлежног органа аутономне покрајине за лица која су запослена код енергетског субјекта који има седиште на територији аутономне покрајине.

Члановима 17.-23. прописане су мере заштите које је енергетски субјект који обавља транспорт односно дистрибуцију природног гаса дужан да спроводи. Мере безбедности и здравља на раду, мере заштите животне средине и мере заштите од пожара и експлозије морају се спроводити у складу са законом, техничким и другим прописима. Енергетски субјект који обавља делатност транспорта, односно дистрибуције цевоводом дужан је да трајно чува целокупну документацију о пројектовању, изградњи, испитивању, пуштању у рад, коришћењу, одржавању и мерама заштите цевовода.

Члановима 24.- 30. прописано је пројектовање, изградња, измена и одржавање унутрашњих гасних инсталација. Власник унутрашњих гасних инсталација дужан је да обезбеди одржавање унутрашњих гасних инсталација у

свом објекту. Избор, уградња, испитивање и пуштање у рад трошила врши се на прописан начин. Прописане су обавезе лица које одржава унутрашње гасне инсталације, као обавезе купца и енергетског субјекта на чији гасовод су прикључене унутрашње гасне инсталације.

Члановима 31.-36. прописане су казнене одредбе.

Члановима 37.-41. прописане су прелазне и завршне одредбе.

IV Финансијска средства потребна за спровођење Закона

За спровођење овог Закона није потребно обезбедити средства у буџету Републике Србије.